

Tėvynė

N.Y. PUBLIC LIBRARY
DIV. 5
GRAND CENTRAL STA.
P.O. BOX 2231
NEW YORK, N.Y. 10017

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

NO. 8

307 West 30th St., New York, N. Y. 10001, 1980 m. spalio-October mėn.

73-ieji Metai

SUSIVENIJIMAS REMIA ALTA

POVILAS P. DARGIS, SLA PREZIDENTAS

Lietuvos laisvinimo darbe Amerikos Lietuvių Taryba atlieka didelį ir svarbų vaidmenį. Ši bendrinė organizacija apima visą Amerikos lietuvių visuomenę, kuri remia ir palaiko ALTo veiklą.

Stambus ALTo rėmėjas yra Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. Jis ne tik prisidėjo prie ALTo kūrimo, bet visą laiką dalyvauja jo darbuose ir įvairiais būdais remia.

Neabejojamai, Susivienijimo dalyvavimas ALTe prisideda ir jį sustiprinti. Į ALTo sudėtį įeina visos SLA kuopos. Susivienijimo kuopos įvairiose Amerikos vietose dalyvauja ALTo skyrių valdybose, ruošia tautos švenčių minėjimus, prisideda teisingai informacijai apie LIETUVĄ amerikiečių tarpe skleisti. Tūkstančiai SLA narių, atsiliepdami į ALTo kvietimus, tautai iš okupacinės priespaudos laisvinti reikalams siunčia stambias aukas.

Todėl visai suprantama, kad ALTo vadovybė, vertindama broliškos organizacijos paramą, ankštai kooperuoja su SLA. Mūsų organizacija yra atstovaujama ALTo taryboje ir pačioje valdyboje.

Toks glaudus ryšys yra Susivienijimo pelnytą įvertinimas, o kartu jis naudingas ir pačiam ALTui.

SLA kuopos, matydamos, kad jų organizacija ALTo centre yra pilnai atstovaujama, jaučia didesnę pareigingumą remti ir palaikyti kovos organizaciją.

Spalio 18 Chicagoje įvyks ALTo metinis suvažiavimas. Linkint jam geriausios sėkmės tenka laukti, kad jis praeis darnioje dvasioje, o sudarant valdybą ir kitus organus bus ir toliau išlaikytas plataus kooperavimo pagrindas.

ALTO SUVAŽIAVIMAS SPALIO 18 CHICAGOJE

Amerikos Lietuvių Tarybos 40-ojo suvažiavimo, 1980 m. spalio mėn., 18 d., šeštadienį, Lietuvių Tautiniuose Namuose, 6422 South Kedzie Avenue, Chicago, Illinois

Darbotvarkė

1. Suvažiavimo atidarymas ir invokacija.
2. Prezidiumo, sekretoriato ir komisijų sudarymas.
3. Sveikinimai. (Iš Lietuvos pabėgėlio Vlodo Šakalio žodis).
4. Tarybos narių patikrinimas.
5. Skyrių bei organizacijų atstovų pristatymas.
6. Amerikos Lietuvių Tarybos valdybos pranešimai.
7. Amerikos Lietuvių Tarybos valdybos komisijų pranešimai.
8. Amerikos Lietuvių Tarybos atstovo Washingtono pranešimas.
9. Amerikos Lietuvių Tarybos išdo globėjų pranešimas.
10. Suvažiavimo dalyvių pasisakymai dėl pranešimų.
11. Pranešimų tvirtinimas.
12. Amerikos Lietuvių Tarybos skyrių atstovų pranešimai ir pasiūlymai.
13. Amerikos Lietuvių Tarybos statuto patikslinimas bei papildymas.
14. Amerikos Lietuvių Tarybos ir valdybos sudarymas.
15. Rezoliucijų priėmimas.
16. Klausimai ir sumanymai.
17. Suvažiavimo uždarymas. Lietuvos Himnas.

Registracijos pradžia 8:30 val. ryto. Suvažiavimo pradžia 9 val. ryto. Bendri pietūs 1-2 val. p. p.

Suvažiavimo vakare įvyks ilgamečio Amerikos Lietuvių Tarybos veikėjo ir gen. sekr. kun. Adolfo Stašio pagerbimas-banketas Lietuvių Tautiniuose Namuose, 7:30 val.

Bilietai kaina \$12.50 asmeniui. Malonėkite bilietus į banketą užsakyti iš anksto kreipdamiesi į ALTo centrą, 2602 W. 63rd Street, Chicago, Illinois 60629, tel. 312/778 6900, arba į Kasperą Radvilą tel. 312/737 5436.

Suvažiavimo išvakarėse, penktadienį, spalio 17 d., 7:30 val. vakare įvyks suvažiavimo atstovų ir svečių susipažinimo vakaras, ALTo būstinėje, 2606 W. 63rd St.

SLA 7-OSIOS APSKRITIES PENNSYLVANIA SUVAŽIAVIMAS SPALIO-OCTOBER 26

SLA 7-osios Apskrities suvažiavimas įvyks spalio-Oct. 26 d., 1 v. p. p., sekmadienį Konefils restorane, East Watesvillis Rd., Sebastopol, Jenkins Township, Pa. 18640.

Prašomi visų Kuopų atstovai ir SLA veikėjai dalyvauti.

Nellie Bayoras
SLA 7-osios Apskr. sekretorė

SLA moterys—pavyzdys vyrams!

Dalis SLA Moterų 73-iosios Kp., Pittsburgh, Pa. narių, įvykusioj gegužinėj Zelionopol, P., Mr. & Mrs. Weber sodyboje. Svečių tarpe matome ir SLA prezidentą P. P. Dargį, iš k. į d. antrą.

Cleveland, Ohio 20-osios Moterų Kuopos susirinkimo rugpjūčio 24 d. dalyvės. Pirmoje eilėje: S. Garlauskienė, p. Braziulevičienė ir L. Nagevičienė. Antroje eilėje: p. Mažonienė, K. Vaičeliūnienė, J. Budrienė ir R. Nasvytienė.

IŠ SLA CLEVELANDO 20-OSIOS MOTERŲ KUOPOS VEIKLOS

Mūsų 20-oji Moterų Kuopa Clevelando trečioji, narių skaičiaus atžvilgiu mažiausioji SLA Kuopa—įsteigta 1960 metais a. a. Vlodo Braziulevičiaus-Braziulio. Nugirdom, jog kitos Kuopos mus vadina "mirusia Kuopa". O tai tikrai nepagrįstas teigimas! Nieks nežinom kas kam lemta, o mes tai tikrai dar nepretenduojam į pomirtines! Priešingai Kuopa yra pilna gyvybės ir tarpusavio glaudžių santykių. Analogijai duodu labai tinkamus N. Rastenio poezijos žodžius apie SLA—

"Sesutes ir brolius jungia
Į broliją gražią brangią;
Ir ligoje guodžia, lanko
Ir varge paduoda ranką—"

Savo tarpe turime savo Kuopos įkūrėją dukrą—Reginą Nasvytienę ir jo našlę, p. Braziulevičienę. Už trijų metų minėsime savo laimingą 25-erių metų Kuopos gyvavimo sukaktį, į kurios apvainikavimą jau

iš anksto pakvietėme ir mūsų didžiai gerbiamą SLA prezidentą—Povilą Dargį.

K. Vaičeliūnienė
SLA 20-osios
Moterų Kuopos pirmininkė

Aukos SLA fondui

Irena Mickūnienė, SLA 365 Kp., Jamaica Plain, Mass. vėl paaukojo \$5.00 SLA Našlių ir Našlaičių Fondui pagerbdama mirusios jos marmytės Jadvygos Tumavičienės pagėdavimą auka SLA prisiminti jos mirusios draugės Antaninos Mokinienės, SLA 43 Kp., So. Boston, Mass., narės atminčiai.

Taip pat \$5.00 auka prisiminė 82 metų mirusį John Broderick, su kurio sūnum Joseph Irena Mickūnienė dirba.

Už aukas nuoširdžiai dėkoja
SLA Centras

SLA Kuopų pranešimai ir skubūs raštai redakcijai reikia siųsti pradžioj mėnesio, kad jie to mėn. laidoj būtų galimi patalpinti.

Keičiant adresą, būtina pranešti senasis adresas. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Mintys apie SLA Centrą, demokratų Konvenciją ir naują Vajų

ED. ŠULAITIS

Kaip kiekvieną kataliką traukia Vatikanas su popiežiaus gyvenviete, taip kiekvieną SLA narį turėtų traukti New Yorkas, nes ten yra šios organizacijos Centras.

Šiame vėl buvo proga šiame Centre lankyti. Čia kalbu apie SLA rūmus Manhattene, kur yra Centro raštinė su dideliu organizacijos archyvu ir tarnautojais. Šio Centro "bosienė" yra SLA sekretorė, o kartu ir Tėvynės administratorė Genovaitė Meiliūnienė su kuria keliais atvejais buvo progų pabendrauti.

Kadangi pats Susivienijimo "bosas"—Povilas Dargis gyvena Pittsburgh, Pa., tai su juo pati Meiliūnienė artimą ryšį palaiko susirašinėdama ir telefonu. Taip darbas vyksta gana sklandžiai.

Šį kartą iš arti teko įsitikinti—kokiaje patogioje vietoje yra SLA centro namas, kuomet dalyvavome demokratų konvencijoje, vykusiėje Madison Square Garden patalpose, virš Pennsylvania geležinkelio stoties, po kuria dar yra ir Long Island geležinkelio stotis ir didelis mazgas požeminių New Yorko traukinių. Sunku įtikėti, jog šis bene vienas žymiausių pastatų pasaulyje (daugiau žinomas kaip sporto stadionas) yra vos tik pusantro bloko atstume nuo mūsų Susivienijimo Centro. Ir kaip buvo gera, kai trys SLA nariai: Genovaitė Meiliūnienė, Jonas Valaitis ir Edvardas Šulaitis, kurie konvencijoje atstovavo du lietuviškus laikraščius—"Tėvynė" ir "Vienybė", iš Centro patalpų per nepilnas penkias minutes pėsčiomis galėjo pasiekti konvencijos salę.

Kai Madison Square Gardene pasikėlėme, į 7-tąjį aukštą, iš ten

Meiliūnienė parodė Susivienijimo Centro stogą, įsiterpusį šalia daugelio kitų pastatų.

Susivienijimui nemaža garbė turėti pastatą vieno didžiausių pasaulio miestų centrinėje vietoje. Tuo negali pasididžiuoti jokia kita lietuvių organizacija. SLA nariams tą reikėtų žinot, ir kai vieši New Yorke, patiems atvykti į Centrą ir asmeniškai pamatyti Susivienijimo rūmus: 307 W. 30th Street (trečias namas nuo 8 Avenue). Visi nariai turėtų įsirašyti į atmintinų vietų sąrašą.

Susivienijimo Centro žmonėms ir visai Pildomajai Tarybai rūpi—kad tas pastatas laikui bėgant nenustotų reikšmės, kad jis nebeliktų tuščias. O tas atsitiktų, kuomet narių skaičius sumažėtų iki minimumo ir nebūtų reikalo to brangioj vietoj patogaus pastato išlaikyti.

Tad jau keli metai iš eilės skelbiami vajai naujiems nariams verbuoti, rūpinamasi, kad narių skaičius ne mažėtų, bet didėtų.

Kadangi senesnius Susivienijimo narius dažnai aplanko mirtis, tai vaizdas būtų tikrai liūdnas, jeigu jų eilių nepapildytų naujieji nariai. Gaila, jog tų naujųjų vis dėl to atsiranda mažiau, negu senesnius mirtis išsienauja.

Bebūnant Centre sekretorė Meiliūnienė supažindino su naujai suplanuotu—jaunimo vajumi. Nuo šių metų rugsėjo 1 d. į Susivienijimo eiles kviečiami jaunuoliai iki 25 metų amžiaus, kuriems už 5 tūkstančius dolerių terminuotą apdraudą metams tereikia mokėti tik 15 dolerių mokesčių. Tai yra reta proga taip pigiai mūsų jaunimui įstoti į Susivienijimą ir turėti tokia ganą aukštą apdraudą.

Posėdžių salėj prie prezidiume Pasaulio antikomunistinės organizacijos Šveicarijos prezidentas Pierre Schifferli, Pasaulio Antikomunistinių organizacijų pirmininkas, prof. Valenty Moroz, atstovaujantis ukrainus ir Peter Wytenus, ALTo ir antikomunistinio judėjimo atstovas, sesijos metu Genevoj, Šveicarijoj.

Antikomunistinių vadų suvažiavimas Genevoje

Genevoje, Šveicarijoje neseniai įvyko tryliktoji Pasaulio Antikomunistinių organizacijų įgaliotų atstovų suvažiavimas, kuriame iš viso pasaulio dalyvavo 89 tautybių delegatai. Jie nurodė kurios tautos ir valstybės ir kaip nuo komunistų agresijos nukentėjo. Taip pat įteikė savo pareiškimus.

Iš lietuvių dalyvavo dr. Juozas Kaškelis iš Toronto, Ontario, Kanados ir Peter Wytenus, AF-ABN, Inc. ir Amerikos Lietuvių Tarybos atstovas iš New Yorko.

Konferencijai lietuvių organizacijų vardu jie įteikė net tris rezolucijas, kurios suvažiavusiųjų visais balsais priimtos.

Šių eilučių autorius irgi yra įsipareigojęs padėti šiame specialiaje jaunimui įrašyti vajuje. Jeigu atsirastų chicagiečių ar artimų kolonijų lietuvių, kuriems SLA Centras yra pertoli, gali kreiptis tiesioginiai į mane adresu E. Šulaitis: 1330 S. 51 Ave., Cicero, Ill. 60650, tel. 652-6825. Vajaus reikalu jiems bus suteikta daugiau informacijų.

Šioje vietoje dar norisi priminti, jog ne vien tik reikia galvoti—ką Susivienijimas mums gali duoti. Jis suteikia mums apdraudą, o visa kita yra griežtai saistoma visokių nuostatų, kurių privaloma laikytis. Bet iš kitos pusės—labiau reikia pamąstyti—ką mes galime duoti Susivienijimui. O duoti galime daug ką. Duoti naujų narių, naujų minčių, moralinės paramos, sustiprinti lietuvių, padėti jaunimui neištautėt. Nereikia per daug mūsų organizaciją kritikuoti, bet labiau orientuotis pozityvia linkme. Pradžioje reikia Susivienijime padirbėti, o tada galima reikšti didesnių pretenzijų.

Tai tokios mintys kilo naujo vajaus proga. Jas čia norėjosi išsakyti, kadangi rūpestis SLA ateitimi nėra vien tik SLA centro žmonių reikalas, bet visos tautos.

Dvi rezolucijos gana ilgos ir plačiai apima ne vien kovą už Lietuvos nepriklausomybę, bet ir už Pabaltijį ir kitas tautas, viena konspekte suvažiavimo priimta sekančio turinio:

We are here to ask for your support for the subjugated nations such as Lithuania, Estonia, and Latvia commonly known as the Baltic States. The American Friends Of Anti-Bolshevik Bloc Of Nations, Inc. represented by 24 nationalities have offered and agreed to support Freedom and Independence for the Baltic States and all subjugated nations.

There are millions of people under the subjugation of Soviet Communism. Ukrainians, Hungarians, Germans, Islamic people Armenians and others.

The tragic history of Lithuania whose sovereignty can be traced back to twelve hundred fifty-one and whose Independence was re-established on February 16, 1918 and subsequently the modern republic of Lithuania was formed. However, in 1940, the Soviet Union invaded and forcibly annexed Lithuania to the Soviet Union.

Despite being a signatory of the Final Act of the Conference on Security and Co-operation in Europe, the Soviet Union continues to suppress basic Human Rights in the Baltic States and relentlessly conducts and pursues a vast program of Communist Russification.

We implore you to monitor and bring world opinion to bear upon the Communist Soviet Union for any and all non-compliances with the principles of the Final Act and especially the provisions relating to humanitarian fields.

Pabaiga 3 pusl.

Tarėsi ALTo ir Bendruomenės vadai

Amerikos Lietuvių Tarybos ir JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybų atstovų pasitarime, kuris įvyko 1980 m. rugsėjo 13 d., Detroito, dalyvaujant ALTo atstovams pirm. dr. Kaziui Sidlauskui, dr. Vladui Šimaičiui ir Grožvydai Lazauskui ir JAV LB Krašto Valdybos atstovams pirm. Vytautui Kutkui, Algimantui Gečiui ir Aušrai Zerr, priėmė sekančius nutarimo projektus, kurie išgalios pilnai abiem valdybom patvirtinus:

1. Tarp Amerikos Lietuvių Tarybos ir JAV LB Krašto valdybų ryšius palaiko jų pirmininkai, kurie sutaria bent kartą metuose susaukti tų institucijų atstovų pasitarimą darbų suderinimui.

2. Pasitarime buvo svarstytas aukų rinkimo klausimas Vasario 16

minėjimuose. Susitarimo neprieita, tačiau ateityje bus ieškoma būdų šiam reikalui patobulinti.

3. Mūsų visuomenės diferenciacija ir nusistatymų įvairumas yra naturalus ir teigiamas reiškinys. Dėl to tolerancijos puoselėjimas mūsų organizacijų, spaudos ir pavienių asmenų tarpe yra būtinas. ALTas ir JAV LB-nė savo santykius grįs abipusiu respectu ir tolerantišku vienas kito darbų įvertinimu.

4. Pasitarimo dalyviai principu sutinka, kad po vieną atstovą iš ALTo ir JAV LB Krašto valdybų būtų skiriama į Jungtinį Baltų Komitetą. Šį nutarimą išsiaiškina ir vykdo ALTo ir JAV LB Krašto valdybų pirmininkai.

Sen. Richard M. Daley [viduryje] su SLA iždininke Chicagos Lietuvių Tarybos pirmininke E. Mikužiute [kairėje] ir Prekybos Rūmų prezidente Teodora Kuziene [dešinėje].

Antikomunistinių organizacijų

Pabaiga iš 2 pusl.

As a World Wide League the approach to the Communist must be one of decolonization of the USSR—its dissolution, it must actively support the national liberation struggle of the subjugated nations in the USSR and the satellite countries.

As Leninism—Marxism—communism and the so called "National liberation of colonial peoples" is an integral part of the foreign policy of the USSR as is clearly stated in the USSR Constitution. The free world must pursue actively and resolutely pursue the matter of de-colonization of the Soviet empire, its dissolution, the concurrent re-establishment of national independent states of the presently subjugated nations, such as the Baltic States.

Truly, this is the only real path to the final solution of communist subjugation of millions of peoples.

Draft resolutions were submitted by Dr. Joseph Kaškelis from Toronto, Ontario, Canada and Mr. Peter Wytenus, from New York, President of AF-ABN, Inc. and American Lithuanian Council to the 13th Anti-communist League Conference in Geneva, Switzerland.

Stamford, Conn.

Former President of SLA Chapter 168
Joseph J. Šiužda Died

Joseph J. Šiužda, 95, formerly of 43 Linsley Ave., died August 23, 1980 at Meriden-Wallingford Hospital after a short illness. He was the husband of the late Gertrude Nadwairski Šiužda.

Born in Lithuania, March 19, 1885, he lived most of his life in Stamford. He was employed as a gardener on many private estates in that area. He spent the last nine years of his life in Meriden. He was a past president of the Lithuanian Alliance of America, Lodge No. 168 of Stamford, Conn. He was a parishioner of St. Joseph's Church.

He is survived by two nephews, Stanley J. Nadwairski of Meriden and Stanley Vishnoski of Ridgefield; and a niece, Mary Schmitzer of South Norwalk.

The funeral was held from Smith-Ruzzo Funeral Home, 226 W. Main St., and at 9 at St. Joseph's Church. Burial at St. John's Cemetery, Springdale, Conn.

Chicago, Ill.

• Naujienu banketas, 66 metų sukakčiai paminėti, įvyks spalio 26 d., Beverly Country Club, 87th St. ir S. Western Ave. Įėjimas \$20.

Pittsburgh, Pa.

BIRUTĖ KEMEŽAITĖ ORO BANGOMIS

Sekmadienį, rugsėjo 21, per Povilo Dargio vedamą Lietuvių Radio Programą Pittsburghe, turėjome progos išgirsti dainuojančią Birutę Kemežaitę. Povilas paminėjo, kad p. Kemežaitė yra ne tik talentinga dainininkė-solistė, bet taip pat ir gabi rašytoja, kurios straipsniai telpa Sandaroje ir kituose lietuviškuose laikraščiuose.

Iš dainų, kurias girdėjome p. Kemežaitę dainuojant, labai patiko "Dukružėlė" ir "Na, tai kas".

Reikia pasakyti, jog panelė B. Kemežaitė yra viena iš talentingiausių lietuvių dainininkių-solistų. Reikėtų visiems išgulti jos įdainuotų dainų plokštele.

MIRĖ SENIAUSIAS SUSIVIENIJIMO NARYS

Rugsėjo 13 Dormont, Pa. (Pittsburgo priemiestyje) mirė Aleksandras Vainorius, kuris per 40 metų Pittsburghe ėjo pirmininko pareigas SLA 40-ojoje Kuopoje. Jis sulaukė senyvo amžiaus. Mirė eidamas 98-erius metus.

A. A. Aleksandras buvo gimęs Lietuvoje, Raudėnų valsčiuje. Priklausė prie daugelio lietuvių organizacijų. Savo laiką, jis daugiausiai veikė SLA, Sandaroje ir ALTe.

Aleksandras buvo pašarvotas David Venslovos Laidotuvių Įstaigoje. Po pamaldų, Šv. Kazimiero bažnyčioje rugsėjo 16 d., palaidotas lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse, Castle Shanon, Pa. Giliame nuliūdimė paliko dvi dukteris ir 4 anūkus.

Rugsėjo 16 d., per Lietuvių Radio Programą SLA prezidentas Povilas Dargis pasakė gražią kalbą, apibūdindamas velionio Aleksandro nuveiktus darbus. Jonas Drašutis

Hartford, Conn.

MIRĖ SLA 124 KP. PIRMININKAS

Š. m. rugsėjo 3 d. staiga mirė Stasys Braznauskas, sulaukęs 84 m. amžiaus. Jis Kuopos pirmininku išbuvo 23 metus, o prieš tai buvo vicepirmininku. Stasys Braznauskas buvo labai nuoširdus ir darbštus parengimų vadovas, ne tik SLA veikloje, bet ir nepakeičiamas lietuvių klubo ir parko prižiūrėtojas.

Velionis į SLA įsirašė sausio 27.

Boston, Mass.

Boston, Mass., SLA ir Sandaros 7-osios kuopos sekr. Vladas Bajerčius jau trys mėnesiai guli ligoninėje; tikimasi, kad spalio 12 d. jis sugrįš į namus. Linkime jam greitai pasveikti ir grįžti vėl į darbą.

* * *

South Bostono Lietuvių Piliėčių Draugijos narių metinis šurumburum įvyks spalio 19 d., trečiojo aukšto salėje 2 val. p. p.

Visi nariai kviečiami atsilankyti. Tai metinė narių šventė. Kartu bus pagerbimas narių veteranų, išbuvusių draugijoje gerame stovyje 25 metus. Jie bus apdovanoti garbės ženkliais. A. Andriulionis

MIRĖ KAZYS MERKIS

Rugpjūčio 21 d. staiga mirė Lietuvos kariuomenės savanoriskūrėjas Kazys Merkis. Jis buvo pasižymėjęs šachmatininkas ir tuo jis garsino Lietuvos vardą svetimtaučiu tarpe. Palaidotas Forest Hills kapinėse. Išsikis ramybėje!

So. Boston, Mass.

DAR APIE MIRUSIĄ ANTANINĄ MOCKIENĘ

1980 m. rugpjūčio 5 d. So. Bostone mirė Antanina Mockienė-Kasmauskaitė, sulaukusi 86 m. amžiaus. Ji buvo gimusi 1894 m. Beržėnų dvare, Šaukėnų valsč., Šiaulių aps. Lietuvoje.

1915 m. atvyko į Ameriką—Bostoną, pas brolių Joną Kasmauską. 1917 m. sukūrė šeimą su Stasiu Mockum, žymiu visuomenės veikėju. Su juo išauklėjo ir išmokslino dvi dukras ir sūnų. Visi jie anksčiau sukūrė savas šeimas.

Pradžioj velionė dirbo Hood Rubbercois dirbtuvėje ir brolio—Boston Surgical Instruments. Vėliau daugiau atsidėjo šeimos auklėjimui. Vyru Stasiui mirus paskutinius kelis 10-čius, pergyveno nelengvą Velionė buvo nuoširdi lietuvė, dirbo mūsų draugijose, lankė jų renginius ir rėmė aukomis svarbius lietuvių reikalus.

1943 m. prisirašė prie So. Bostono Lietuvių Piliėčių d-jos, kurioje išbuvo 37 m. ir tapo veterane nare. Dar anksčiau įsirašė į SLA 43 Kp. ir Sandaros Moterų Klubą.

Jos liūdi: dukros Alena, Aldona, sūnus Edmundas, iš anūkų, brolis Jonas 97 m. amžiaus, giminės, prieteliai ir pažįstami.

Velionė buvo pašarvota J. Kaspero šermentinėje. Po gedulingų pamaldų iš Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčios palydėta ir palaidota N. Kalvarijos kapinėse, šalia savo vyro Stasio. Tebtina Amžinoji ramybė.

A. Matjoška ir A. Baika

Miami, Fla.

SLA IR SANDARIEČIŲ SUSIRINKIMAS SPALIO-OCT. 26

SLA 44-osios Kuopos Pirmasis susirinkimas po atostogų įvyks spalio-October 26-tą dieną 3 v. p. p. Miami Lietuvių Piliėčių klube. Tai bus sekmadienis. Po to įvyks ir Sandaros susirinkimas, nes pirminkė Edwina Jankus tarnauja abiem.

Nutarimų Raštininkė
Marge Aleksynas

PASIKALBĖJIMAS SU GEN. LIETUVOS KONSULĖ J. DAUŽVARDIENE KONGRESO REKORDUOSE

Kongresmanas Edward J. Derwinski rugpjūčio 22 d. Congressional Record patalpino Howard A. Tyner su Lietuvos Generaline Konsule J. Daužvardiene pasikalbėjimą, kuris atspausdintas Chicago Tribune rugp. 15 d. pirmame puslapyje antrašte "Lithuanians fight to keep their identity".

Kongr. Derwinski raštu Gen. Konsulei pažadėjo ir toliau, kartu su Pensilvanijos Kongresmanu Dougherty, remti Lietuvos Pasiuntinybės išlaikymo reikalus.

* * *

Stanley Balzekas, Jr., Director of the American Lithuanian Council and Dr. Kazys Sidlauskas, President, attended a meeting at the White House on July 29, 1980 to commemorate the 5th anniversary of the signing of the Helsinki Accords.

The American Lithuanian Council is the largest Lithuanian organization in the United States.

Pictured with President Jimmy Carter, is Stanley Balzekas, Jr.

TĖVYNĖ NEWSGRAMS

SPALIS is the Lithuanian name for October. Once again the Lithuanians choose an agricultural term for a month's name. Spalis is derived from *spaliai* (in Latvian *spali*), which can be rendered into English by use of the archaic word "shives". A term only understood by peasants in flax-producing northern European countries, a "shive" is the woody scale breaking from flax. Thus, *spalis* or *spaliai* refer to woody scale from flax or hemp collectively. A dried flax stalk contains up to 75% of the woody scale. Linen is made from flax from which the shives have been removed.

In October Lithuanian women used to form work bees for the purpose of removing the shives. The task was arduous. The women would gather in the *jauja* (thrashing house) where the flax (*linai*) was stored and dried. By breaking the flax (*linus minant*), 15-30% of the shives would fall away. The remainder was removed during the "swingling" of the flax (*linus braukiant*) and during the "combing or hackling" of the flax (*linų šukavimas*). Today threshing machines called *linų kratyklos* have removed the tedium from flax thrashing.

The Lithuanian peasant found practical use for the *spaliai*. The *spaliai* were used as insulating material in ceilings and in ice-huts (*ledaunės*). *Spaliai* served as building material; it was mixed with clay to form bricks, or sprinkled over thatched roofs. *Spaliai* were also used as fuels in kilns used to dry the flax after it was stored in the *jauja*.

The flax threshing season was one of socializing. Today October is a good month for social meetings or lodge get-togethers.

Fraternal Thoughts:

The world of family life may be getting smaller. But what about the role of family in your life? Take the time to discover the Alliance family of fraternal benefits: Widows and Orphans benefits, Scholarship Aid and especially timely membership drives. The current Special Membership Drive offers additional coverage to members without medical exams. The Youth Membership Drive offers \$5000 insurance for only \$15. These and other family benefits are worth looking into today!

The 100th anniversary of the Polish National Alliance of the US of NA was commemorated with various activities held May 3-4 in Chicago, Ill. Actually the society began business on December 7, 1880 as the United Polish National Benevolent Society. One of the founders was a Lithuanian Henryk Kalusowski (*Kalušauskas*), a native of Utena county.

Rev. Francis J. Rimkus was interned on July 24 in Boston. The funeral mass was celebrated by Humberto Cardinal Madeiros. Rev. Rimkus, a 38-year-old third generation Lithuanian American, was the promising editor of *The Pilot*, the organ of the Archdiocese of Boston.

Plans for an alternative means of financing the Lithuanian Legation were successfully resolved in February by Lithuanian groups, the National Security Council, and the State Department. "The arrangement involves a reorientation and reinvestment of certain frozen Baltic assets to derive additional interest income sufficient for the needs of the Lithuanian Legation without drawing down asset principal amounts.

In August, 1940 the Soviet Russians wanted the United States to release to them one million dollars of assets frozen here which stood to the credit of Estonia, Latvia, and Lithuania before their incorporation. Practically all of the foreign assets "frozen" here were in bank balances or stock certificates.

Noting that the three diplomatic missions from Estonia, Latvia, and Lithuania have been supporting themselves over the years "from Baltic government funds which were blocked in the U.S. following the forcible Soviet takeover," a White House statement added: "For some time, the Administration has been aware that the funds on which the Lithuanian Legation has drawn will be exhausted in the near future." The statement concluded that the Lithuanian Legation is a "valuable symbol of our nonrecognition policy."

Journalist Agis F. Šalpuskas was feted by the Brooklyn Center of Long Island University for achievements in his profession. A dean's list student while attending courses in journalism at Long Island University, Mr. Šalpuskas is currently a commerce and financial news reporter with the *New York Times*.

On July 29 President Carter and Secretary of State Muskie sponsored in Washington a National Foreign Policy Conference on CSCE to observe the fifth anniversary of the signing of the Helsinki Final Act, and to discuss with representatives of non-governmental organizations US preparations for the Madrid Conference on Security and Cooperation in Europe (CSCE) review meeting. The State Department portion of the Conference included presentations by the Secretary, Madrid Delegation Chairman Griffin Bell, and counselor Rozanne L. Ridgeway, followed by a period for questions and answers. In the afternoon the Conference participants met at the White House with the President and National Security Affairs Advisor Z. Brzezinski.

Over 200 representatives of non-governmental organizations were able to attend these sessions. Lithuanian civic organizations were represented by Dr. D. Krivickas, V. Kutkus, V. Izbickas, Dr. K. Šidlauskas, Dr. K. Ambrozaitis, P. Skabeikis, A. Gureckas, R. Česonis, F. Andriūnas, Dr. J. Genys, V. Nakas, G. Klamaitė, V. Gedgaidas, G. Damušytė ir S. Balzekas.

On July 18 eighteen Lithuanian youths were arrested in Washington, D.C. after they disrupted downtown traffic briefly and attempted to chain themselves to the gates of the Soviet Embassy to protest the Moscow Olympics, the Soviet invasion of Afghanistan, and the continuing Soviet oppression in Lithuania. In a quickly executed surprise tactic, the 18 protesters parked 8 cars in two lines across 16th Street in front of the Soviet Embassy at 9:55 a.m. blocking traffic for twenty minutes. Members of the Association of Lithuanian American Young People for the most part, the protesters also included Rev. Kazimieras Pugevičius and Simas Kudirka.

According to G. Gubins' recent book "Hollow Glory, Baltic Athletes on Soviet Olympic Teams, 1952-1976" 64 Balts won Olympic medals for the Soviet Union. According to the author, during the seven Olympic Games studied, 28 Lithuanians, 24 Latvians and 17 Estonians won Laurels for their Russian oppressors. During the 1952 Helsinki Games Silver Medals were won by the Lithuanian basketball players S. Butautas, S. Stonkus, K. Petkevičius, and J. Lagunavičius. In 1956 in Melbourne the basketball players S. Stonkus, K. Petkevičius and A. Lauritėnas won silver medals. A. Mikėjimas received one for fast walking. A bronze medal went to the boxer R. Murauskas.

In 1960 in Rome silver medals went to Lithuanian oarsmen Bagdonavičius, Z. Jukna, and R. Vaitkevičius. Mrs. B. Kalėda received a bronze medal for the javelin throw. During the 1964 games in Tokyo the boxer R. Tamulis received a silver medal. In Mexico City 1968 silver medals went to S. Saparnys for the pentathlon and to J. Čepulis for boxing. Bronze medals were obtained by the basketball player M. Paulauskas, by the oarsmen Z. Jukna, Bagdonavičius, J. Jagelevičius and V. Briedis. During the 1972 Munich Games basketball player M. Paulauskas and boatsman V. Jesiūnas won gold medals. Miss N. Sabas won a silver medal for the 800 meter run. Gold medals went to the basketball players Mrs. A. Nenys and Mrs. A. Rupšys in Montreal during the 1976 Games. The oarsman V. Butkus obtained a silver medal, while the swimmer A. Jozaitis won a bronze medal.

During this year's Olympic Games in Moscow 19 Lithuanian athletes competed on the Soviet team. Robertas Žulpa and Lina Kačiušytė won gold medals for the 200 meter breast stroke; other gold medal winners were: Remigijus Valiulis for the 1600 meter relay, Angelė Rupšienė and Vida Beselienė for basketball; Sigita Mažeikaitė and Aldona Nėnienė for handball. Basketball player Sergėjus Jovaiša won a bronze medal.

Lithuanian Alliance member Simas Kudirka was a keynote speaker during this year's Captive Nations Week observance on July 13 in New York City.

Genevieve Meiliūnas, Alliance Supreme Secretary, and Jonas Valaitis and Edvardas Šulaitis, representing Tėvynė, were guests of New York City Mayor in Gracie Mansion and also attended the Democratic Convention as guest-observers.

Among the 113 diplomats attending the Democratic Party Convention in New York City on August 11-14 were representatives of Estonia, Latvia, and Lithuania. Lithuania was represented by General Consul Anicetas Simutis and Mrs. Simutis.

On July 25 President Carter officially announced the composition of the 30-man delegation which will represent the United States at the Madrid Conference on security and cooperation in Europe. Baltic interests will be represented by Rimas Česonis. Mr. Česonis is a long-time active leader of the Lithuanian American Community (*Bendruomenė*). He was an active campaigner for Jimmy Carter in 1976 and heads the Lithuanian committee to re-elect the President.

Derek Jacobi, the British actor who played the title role of "I, Claudius" on public television, will play Citizen Podsekalmikov in Nikolai Erdman's "The Suicide." This farcical satire about life under the Soviet regime, banned in the USSR in 1932, will have its New York premiere at the ANTA Theatre on October 9th.

"The Suicide", which owes some of its zaniness to its director, Lithuanian emigre Jonas Jurašas, involves a decision by the unemployed Semyon Podsekalmik to end his life, and the attempts of various friends and relatives to dissuade him. The play was never put on in this country until Mr. Jurašas directed it in Providence, R. I., last February for the Trinity Square Repertory Company. Mr. Jurašas' own run-ins with the Soviet authorities gave him necessary insight to produce a successful comedy depicting the plight of the little man caught in the Soviet bureaucracy.

Lithuanian dissident Vladas Šakalys arrived in New York on August 28. He was met by relatives and local Lithuanian writers Algirdas Landsbergis and Aušra Jurašas. Vladas Šakalys was one of the 45 Balts who signed a protest petition urging Moscow to renounce the infamous Molotov-Ribbentrop Treaty, which led to the Soviet annexation of the Baltic States. Several of the protest signers were arrested. Mr. Šakalys was frequently hounded and interrogated by Soviet authorities. Sensing imminent arrest he fled to Finland at the end of July. Fearing extradition Šakalys sought political asylum in Sweden.

The 4th Delaware Valley Lithuanian Day took place on September 7th in Polanka Park, Cornwells Heights, Pa. The event was sponsored by the Lithuanian Music Hall of Philadelphia. The Aušrinė folk dance group performed. Dance contests and dancing to the tune of the Aqua String Dance was held.

HISTORY OF THE LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

Continuation

the "only aim of our politicians is to dominate", but he placed all political trafficking on the Catholic side, blaming mostly not Father Kaupas but Father Milukas. He was against turning the "Tėvynė" from a weekly newspaper into a monthly journal, since it was a good propaganda weapon for the Alliance, but insisted that its editing should be left to the editor, without interference from the president. There were only two roads into the future for the Alliance, Astramskas said: to become a Catholic "church" organization, or a broadly national one. He urged Catholics, especially the priests, to leave the Alliance in peace, since they have the Sandara of Father Sutkaitis, which needs members and a future.

So, ideologically, the stage was set for the explosive split at the sixteenth convention, scheduled for May 21-23, 1901, at Wilkes Barre, Pa. The time of the convention was moved from pre-winter months of October or November to the spring of the year.

It's not easy to get a clear picture of what happened at the convention from the two partisan sources currently available, the History of the Alliance by Tamas Astramskas, one of the principal actors, and the History of the Catholic Alliance, hastily put together by Father Fabijonas Kemešis in 1936, based on unknown sources.

It seems, there was plenty of pre-convention political activity aimed to "pack 'em in". Father Milukas organized three and Father Kaminskas four ephemeral fraternal societies or lodges to get delegates. The by-laws permitted lodges to elect as delegates members of other lodges, so there were some fishing expeditions. Father Milukas, for instance, in a letter to the Vytautas Society of Boston offered to get railroad passes to six of his suggested delegates from other lodges, in addition to 3 or 4 of their own. It wasn't clear whether the lodge or society must have six or ten members to rate a delegate.

For the first time in Alliance history contending factions held caucuses on the eve of the convention. The "tautietis" - "national" group met in the editorial office of the Wienibe in nearby Plymouth, Pa., the Catholics in a hall across the convention place. The first made up a list of demands upon the Executive, to explain certain activities. The materials were, apparently, furnished by Astramskas. The main items were, why Tareila and Damijonaitis were given no hearings and why the president usurped the editorial duties from Astramskas.

The Catholic group, according to Astramskas, formulated a definite plan of political action, based upon ridding the Alliance of its opponents. A set of accusations were to be formulated against "suspected" lodges and their delegates then rejected. To distinguish friends from foes, the Catholic partisans were to wear in their lapels green twigs of rūta or rue, the national symbol of innocence among Lithuanian maidens. Those without rūtas were to be shouted down when rising to speak or make motions. Police should be on hand in case of expected trouble. A fearless, loud mouthed priest was to be chosen chairman.

The existence of a pre-conceived plan was proven by the manner the sessions were opened. There were no preliminary speeches of greeting or welcome. The President, Father Kaupas, marched in, surrounded by a group of delegates wearing rūtas, and attended by Father Milukas who was Trustee on the Executive. Both sat down at the table where secretary Astramskas was already seated waiting to accept the credentials. To his surprise, President Kaupas himself called for the credentials, began registering the delegates, and, what was more surprising, started to reject one after another, upon the advice of Father Milukas, to a total of 29, from lodges in Waterbury, Boston, Philadelphia and Plymouth. Astramskas was with the Philadelphia delegation, but when Father Kaupas rejected its five, he whispered to Astramskas that his mandate was in order.

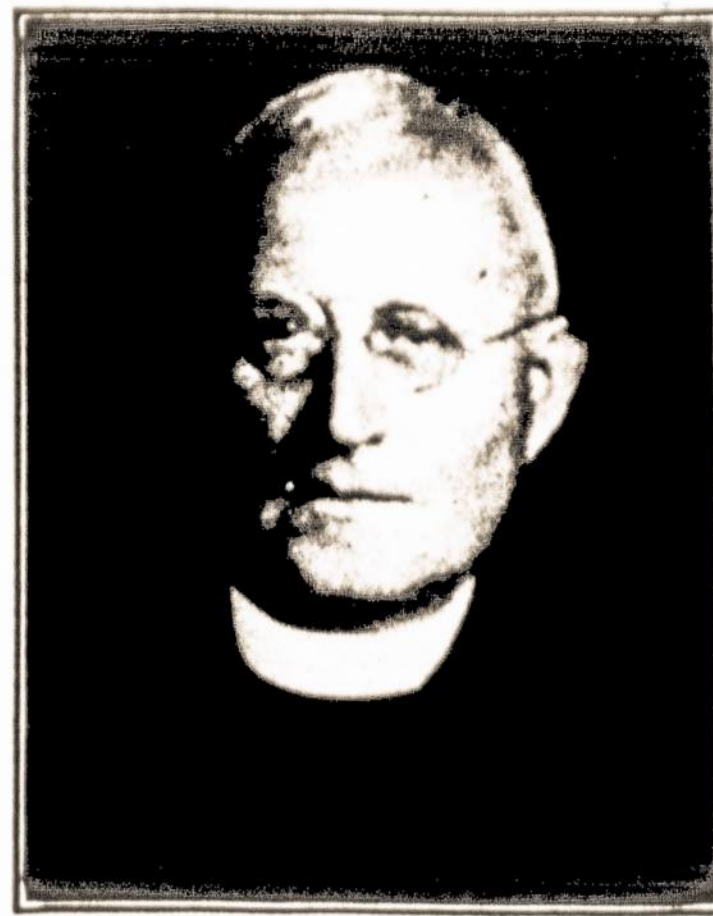
Naturally, this high-handed manner produced a storm of protests. However, those demanding to be heard were shouted down by the "rūta boys". Father Žilinskas rose to protest the proceedings and was shouted down. Father Žebrys, also, tried to make himself heard, and received the same treatment. Father Kaupas, finally, relented to appoint a Committee on Credentials, composed of Father Milukas, Father Kuras of Scranton and Pranas Burba, who had no mandate as delegate. To many this was a sort of joke, since such a group, naturally, was not expected to find anything wrong with the actions of Father Kaupas.

The convention was in uproar which increased after Father S. Pautienius was "shouted in" as chairman. At one point, Father Milukas called in the police which was standing by, but it had nothing to do, since there were no fisticuffs. Finally, 44 delegates, including Father Žilinskas and Father Žebrys, in addition to the "Father" of the Alliance, Juozas Paukštis, left the hall to continue the convention elsewhere.

During the commotion, Astramskas succeeded in getting his records out of the hall unnoticed. Later, a police constable was dispatched to look for them, but a woman delegate smuggled them out and saved them for the Alliance. Father Milukas went

TAMAS ASTRAMSKAS
Buvęs SLA. Sekretorius, Iždo Globėjas ir „Tėvynės“ redaktorius.

KUN. A. MILUKAS
Buvęs SLA. Iždo Globėjas, pasižymėjęs rašytojas, laikraštininkas ir knygų leidėjas.

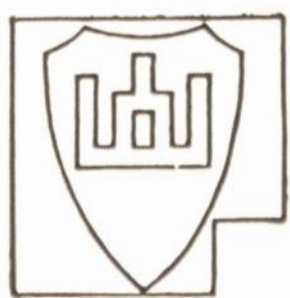

KUN. J. ŽEBRIS
Visą savo gyvenimą rėmęs SLA. išsilaikymą ir buvęs jo nariu.

The actors from Brooklyn lodge, N. Y., 38 organized and acted out a few scenes from the opera "Faust" at 37th convention which was held at Pittsburgh, Pa. in 1932.

From left to right: Pranas Stankūnas—Mephistofile role, Aldona Vasiliauskaitė—Mortas role; Violeta Tamkiūtė [now Mrs. Pranckus]—Zibel role; Zosė Vitaitienė—Margarita role; and John Byra—the role of Faust. In fact, John Byra was responsible in organizing and directing all the scenes.

to the hotel room of Astramskas, thinking the records were there, and seized a suitcase containing other papers and Astramskas' lunch - a kilbasa. A warrant was obtained for this illegal seizure, but Father Milukas had left town. He went to Philadelphia, broke the lock which Astramskas usually placed upon his office at the Alliance printing plant and Archive, seized the membership register and 8 pictures of historical value.

The "rump" convention, finally, got under way on May 22, though it had organized itself right after leaving the hall on the 21st. It registered 43 delegates from 15 lodges or societies and the Honorary Member Juozas Paukštis. The Alliance Constitution was read, point by point, and a committee of five elected to prepare an official statement to all members of the Alliance.

In it, the convention charged President Father Kaupas with being domineered by Father Milukas and perpetrating "injustices", also "breaking" the provisions of the Constitution by the illegal manner of choosing Father Pautienius as chairman, and by the illegal rejection of delegates from lodges No. 5, 10, 11, 34, and 52, but illegally accepting delegates who had no right to be such, as, for instance, from lodge No. 102. He was, also, charged with refusing to hear objections. The convention stated that it was duty bound to uphold the Charter, the Constitution and By-Laws of the Alliance, therefore its delegates were forced to leave the hall and continue sessions elsewhere.

During May 22 and 23 about 21 items of Alliance business were transacted, including the decision to forbid the Alliance to meddle in religious matters and to empower the Executive to get back from the Catholics the Alliance property it seized. M. Totorius of Plymouth, Pa. was elected president; Tamas Astramskas, secretary; Tamas Paukštis (brother of Juozas), treasurer; and Vincas Daukšys, librarian.

The new Executive sent out a detailed statement to 1,400 Alliance members requesting a reply whether they wish to stay with the Alliance. A total of 616 replied in the affirmative. The treasury had \$15.40 donated by the delegates at the convention for legal expenses. The Catholic faction appropriated \$3,958.43 in cash, the printing plant valued at \$523, the Lithuanian \$200 flag and Alliance publications priced at \$1,795.05.

To be continued

